

FÖRSVARsutskottets utlåtande 3/2013 rd

Statsrådets utredning om Finlands roll som ledande nation i FN:s UNIFIL-insats i Libanon

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Utrikesutskottet sände den 12 februari 2012 statsrådets utredning om Finlands roll som ledande nation i FN:s UNIFIL-insats i Libanon (USP 3/2013 rd) till försvarsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef Kirsti Kauppi, utrikesministeriet
- kanslichef Arto Rätty och äldre avdelningsstabsofficer Juhani Karjomaa, försvarsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Försvarsutskottet tillstyrker att Finland i enlighet med landets traditionella FN-roll deltar i FN-ledd krishantering i tillräcklig omfattning. Att delta i militär krishantering är en viktig del av Finlands utrikes- och säkerhetspolitik. Finlands deltagandenivå i internationella krishanteringsinsatser har på senare år sjunkit, och sjunker ytterligare då ISAF-operationens nuvarande fas avslutas 2014. Försvarsutskottet ansåg i ett utlåtande (FsUU 5/2011 rd) det vara motiverat och angeläget att Finland deltar i den FN-ledda UNIFIL-insatsen i Libanon. Utskottet anser det lika så vara motiverat och angeläget att Finland utvidgar sitt deltagande genom att överta ledningsansvaret för den finsk-irländska bataljonen för perioden 2013-2015.

UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon) upprättades genom ett beslut av FN:s säkerhetsråd 1978 med uppgift att kontrollera tillbakadragandet av de israeliska trupperna och

återställa internationell fred och säkerhet i området. UNIFIL:s mandat ändrades 1982, 2000 och 2006. FN:s säkerhetsråd tar upp insatsens mandat till behandling en gång om året. Det nuvarande mandatet gäller fram till den 20 augusti 2013. I insatsen deltar cirka 11 000 soldater från 38 länder. Cirka 11 500 finska soldater har tjänstgjort inom operationen. Insatsreglerna för UNIFIL bygger på FN:s mall för insatsregler och kan anses vara tillräckliga för att genomföra de ålagda uppgifterna och säkra skyddet av de egna trupperna.

Enligt det nuvarande mandatet är insatsens viktigaste uppgifter att övervaka att fientligheter mellan parterna inställs och att skydda den lokala befolkningen. Att parterna samtycker till insatsen är en avgörande förutsättning för att den ska lyckas. UNIFIL stödjer den libanesiska regeringen och armén och övervakar i samarbete med Libanons och Israels arméer gränsen mellan dessa länder. Gränspunkterna är omstridda

och utmärkningen av dem har inte kunnat slutföras. UNIFIL har bidragit till att det uppstått dialog mellan Libanons och Israels stridskrafter. UNIFIL har till exempel erbjudit ett trepartsforum för diskussioner om tvistefrågor.

UNIFIL har genom sin närvaro stabiliserat läget i gränzonen i södra Libanon. Situationen i Mellanöstern är dock på det stora hela spänd och fredsprocessen har inte utvecklats gynnsamt. Inbördeskriget i Syrien innebär ett nytt hot mot stabiliteten i hela området. Det fortsatta sönderfallet i Syrien framstår som det främsta säkerhetshotet för samtliga grannländer och påverkar i särskilt hög grad säkerheten och stabiliteten i Libanon. Utskottet konstaterar att säkerhetsläget i Libanon blir allt skörare och snabbt kan försämrats ytterligare till följd av olika interna och regionala faktorer som är starkt kopplade till varandra. Utskottet anser att UNIFIL fortsättningsvis utgör en stabiliserande faktor i det södra gränsområdet. Hur insatsen utfaller beror dock på den allmänna säkerhetsutvecklingen i området. Utvecklingen är förknippad med risker och osäkerhetsmoment som enligt utskottet ökat sedan 2011, då Finland beslutade att på nytt delta i UNIFIL.

Enligt den aktuella redogörelsen avser Finland utvidga sitt deltagande i den finsk-irländska bataljonen. Samtidigt skulle ansvaret för ledningen av bataljonen övergå till Finland. Bataljonens styrka uppgår till cirka 500 man, varav finländarna hittills utgjort cirka 170. Då Finland tar över ledningsansvaret växer den finländska truppen till högst 350 man.

De extra kostnader som ledningsansvaret och manskapsökningen medför uppgår enligt en preliminär bedömning till cirka 45 miljoner euro under åren 2013—2015. Utrikesministeriet får en tilläggsutgift på cirka 17 miljoner euro för lönekostnaderna för cirka 150 nya soldater. Försvarsministeriets utgiftsökning på cirka 27 mil-

joner euro uppkommer då den nya truppen bildas 2013 och då den upplöses 2015 samt genom utgifter för verksamheten, inklusive de kostnader för ledningssystemet som faller på den ledande nationen.

I sitt utlåtande om Finlands deltagande i FN:s UNIFIL-insats i Libanon (FsUU 5/2011 rd) menade försvarsutskottet att statsrådets utredning om deltagandet borde ha innehållit en uppgift om huruvida statsrådet tänker föreslå deltagande i UNIFIL-insatsen för en viss tid. Utskottet fäste i sitt utlåtande även uppmärksamhet vid att Irland enligt uppgift i sina planer utgår från fyra års medverkan i insatsen. Försvarsutskottet ansåg då att statsrådet borde ha innehållit en uppgift om huruvida statsrådet tänker föreslå deltagande i UNIFIL-insatsen för en viss tid, eftersom förändringar i Irlands deltagande inverkar i så hög grad på Finlands möjligheter att delta och på kostnaderna för deltagandet.

I den nu aktuella utredningen bekräftas att Irland har för avsikt att dra tillbaka sina trupper från insatsen i maj 2015, varvid även den finsk-irländska bataljonen upplöses. Utredningens kostnadsberäkning utgår från att de finska trupperna dras tillbaka samtidigt som de irländska våren 2015. Enligt utredningen ska statsrådet undersöka Finlands möjligheter att inom ramen för ett samnordiska projekt delta i UNIFIL:s marina komponent efter 2015. Utskottet anser att ett deltagande i UNIFIL-insatsen efter 2015 kräver ett separat beslut. I enlighet med 3 § 1 mom. i lagen om militär krishantering (211/2006) ska då riksdagen höras.

Ställningstagande

Försvarsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 5 mars 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jussi Niinistö /saf
vordf. Seppo Kääriäinen /cent
medl. Thomas Blomqvist /sv
Timo Heinonen /saml
Mika Kari /sd
Pentti Oinonen /saf

Tuula Peltonen /sd
Mikko Savola /cent
Eero Suutari /saml
Pauliina Viitamies /sd
ers. Jaana Pelkonen /saml
Kari Tolvanen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Olli-Pekka Jalonen.

AVVIKANDE MENING

Att delta i militär krishantering är en viktig del av Finlands utrikes- och säkerhetspolitik, vilket också utskottet säger i sitt gemensamma ställningstagande.

Vi sannfinländare är för FN-ledda insatser och understödjer även UNIFIL-insatsen. Däremot stödjer vi inte att Finland på avsett sätt tar ledningsansvaret för den bataljon som i dag leds av Irland. Skälet till detta är de kostnader ledningsansvaret medför. Då beslutet att delta i UNIFIL fattades 2011 hade Finland inte tillräcklig kunskap om dessa kostnader, och med hänsyn till dagens ekonomiska läge är de oskäligt stora. Finland har enligt vår mening inte råd att

höja sina krishanteringskostnader med tiotals miljoner euro, medan landet samtidigt gör kraftiga nedskärningar i det egna försvaret: repetitionsövningarna upphör praktiskt taget helt, planerade materialanskaffningar gallras ut, infanteriminorna förstörs och garnisoner läggs ned.

Enligt Sannfinländarna kan vi inte automatiskt utlova medverkan i krishanteringsinsatser, utan varje insats eller ökning av deltagandet måste behandlas separat.

Vi föreslår att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan och av ekonomiska skäl inte tillstyrker att Finland övertar ledningsansvaret för den finsk-irländska bataljonen.

Helsingfors den 5 mars 2013

Jussi Niinistö /saf
Pentti Oinonen /saf